SMK Connect
Hvor kunst & undervisning mødes

Det Moderne Gennembrud

Formålet med dette forløb er at styrke elevernes kritiske sans gennem en undersøgelse af Det moderne gennembruds kunst og historiske kontekst og ved at perspektivere til vores egen samtid.

Når I har afsluttet forløbet, har eleverne bl.a. arbejdet med:

- Kvindesyn dengang og nu
- Debatkultur – produktion af bannere og statements

Kunstværker brugt i dette forløb

- En ægyptisk pottesælgerske ved Gizeh af Elisabeth Jerichau Baumann
- En bjergbestigerske af J.F. Willumsen

Udarbejdet af SMK Connect

Klassetrin

Udskoling

Indhold

4 lektioner

Opgave

Blik på kvindeportrætter

Under 1 lektion

I denne opgave sætter vi særligt fokus på værket ´En ægyptisk pottesælgerske ved Gizeh af Elisabeth Jerichau Baumann. Værksamtalen og opgaven åbner op for samtaler om normer, iscenesættelser og stereotyper, som eleverne evt. oplever i deres hverdag eller lægger mærke til i forskellige medier.´

Sammenlign værkerne

15 minutter

Med udgangspunkt i værket ´En ægyptisk pottesælgerske ved Gizeh´skal eleverne sammenligne pottesælgersken med kvinderne fra de andre værker fra perioden. Vær opmærksomme på hvordan I i klassen eksempelvis taler om orientalisme, så nogle elever i klassen ikke oplever at blive eksotiserede.

- Vi har samlet en række portrætter af kvinder fra slutningen af 1800-tallet fra SMK's samlinger.
- To og to kan eleverne sammenligne, hvordan kvinder fra det danske borgerskab blev iscenesat i kontrast til pottesælgersken fra Gizeh.
- Lav en opsamling. Hvilke ligheder og forskelle så I?

Værker

Elisabeth Jerichau Baumann, *Forfatterinden Emma Kraft* (1834-1881)

Bertha Wegmann, *Anna Seekamp. Kunstnerens søster* (1882)

Fritz Syberg, *Portræt af Anna Syberg* (1896)

Vilhelm Hammershøi, *Ida Ilsted, senere kunstnerens hustru* (1890)

Vilhelm Hammershøi, *Stående nøgen kvinde* (1890)

I SKAL BRUGE

- Værkerne
- Papir
- Blyant

Kunstværker

Titel

En ægyptisk pottesælgerske ved Gizeh

Kunstner

Elisabeth Jerichau Baumann

Brevveksling

Ikke oplyst

Eleverne arbejder i grupper på 4 og skal i denne opgave lave en brevveksling mellem pottesælgersken og en af kvinderne fra det danske borgerskab.

I brevet kan eleverne komme omkring nogle af disse benspænd

- Beskriv det sted kvinderne befinder sig
- Beskriv hvad der er sket lige inden situationen på malerierne
- Beskriv noget kvinderne er glade for eller sætter pris på
- Beskriv noget kvinderne er trætte af eller finder problematisk
- Beskriv deres ønsker og drømme for fremtiden

Forslag til opsamlende spørgsmål

- I hvor høj grad er vi med til at skabe vores egen identitet?
- Hvordan er ens egne forventninger eller andres forventninger med til at påvirke, hvad man gør og siger i forskellige situationer
- Oplever eleverne, at der er forskel på, hvad der forventes af forskellige mennesker afhængig af køn eller alder?

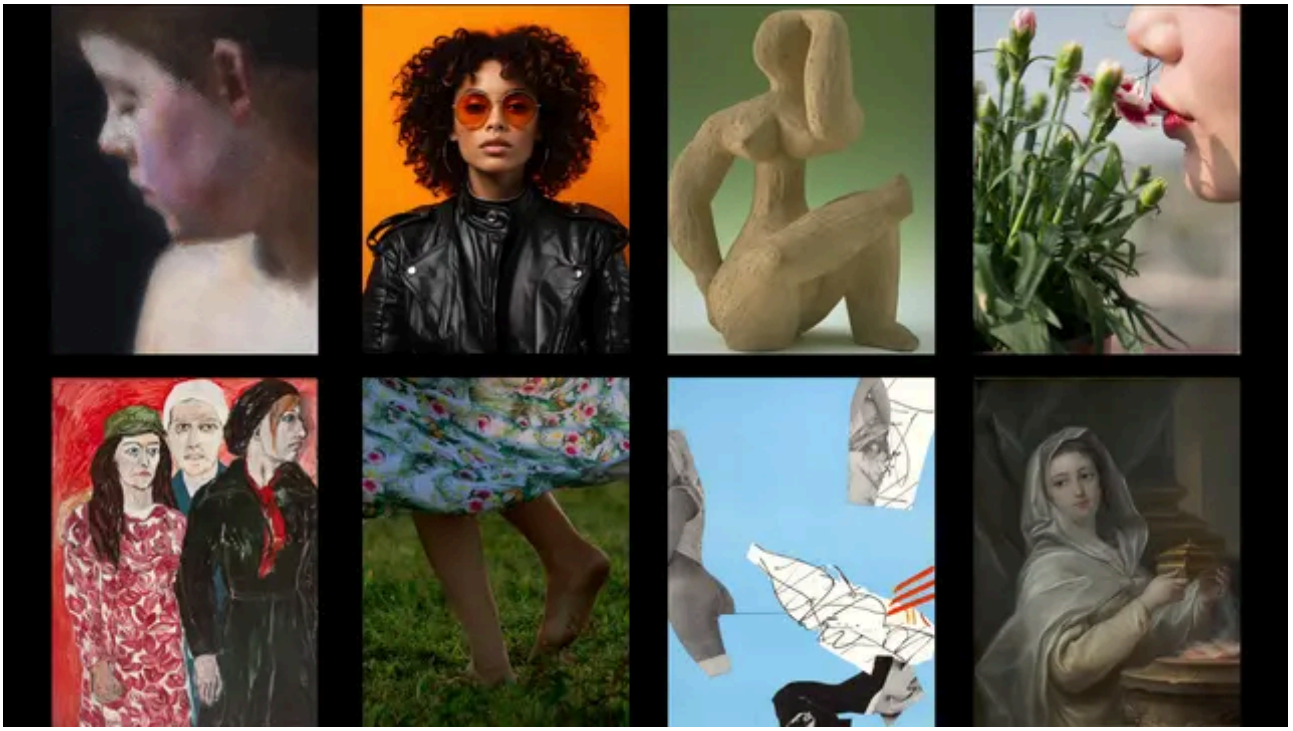
I SKAL BRUGE

- Kunstværker
- Papir
- Blyant

Opgave

Et nyt kvindebillede

1 lektion

I denne opgave undersøger vi maleriet En Bjergbestigerske fra 1912, malet af J. F. Willumsen, der arbejdede i tiden efter Det Moderne Gennembrud. Her præsenterer han os for et nyt kvindebillede. Igennem undersøgelse af et historisk værk forholder eleverne sig til et nybrud i kvindesynet dengang, kort før kvinder fik stemmeret i Danmark. Det kan perspektiveres til nutidens kvindesyn.

Hvad skete der i samfundet i den periode?

1 lektion

I slutningen af 1800-tallet kom der fokus på kvinders rettigheder. Debatten om kvinders rettigheder kom til udtryk mange steder – fx begyndte man at diskutere, hvordan korsettet var et symbol på det, der holdt kvinder tilbage i samfundet. I stedet blev den såkaldte reformkjole indført. Det var en løstsiddende dragt, der gav plads til bevægelse.

En Bjergbestigerske af J. F. Willumsen peger frem mod en ny opfattelse af kvinder. Eleverne skal arbejde sammen i grupper og undersøge, hvad der sker i samfundet i perioden for maleriets tilblivelse. Gruppen går på internettet og finder mindst to emner, de synes er interessante, som efterfølgende præsenteres i klassen, hvor de begrunder deres valg.

I SKAL BRUGE

- Computer med internetadgang

Kunstværker

Titel
En bjergbestigerske

Kunstner
J.F. Willumsen

Kvinderne i dag

Ikke oplyst

- Hvilke opfattelser er der af kvinder i dag?
- Søg på internettet og find fotos med eksempler på, hvordan kvinder bliver iscenesat eller iscenesætter sig selv.
- Print billederne ud og hæng dem op i klassen
- Eleverne cirkulerer og kigger på billederne
- Hvilken opfattelse har I af de kvinder, I har valgt?
- Skriv et stikord på en post-it og sæt dem rundt om billederne
- Hvilke opfattelse stikker ud, hvilke går igen?

I SKAL BRUGE

- Værket
- Computer med internetadgang
- Udprintede billeder af nutidens kvinder
- Post-it
- Blyant

Opgave

Kritik og kamp - lav dit eget banner

2 lektioner og 30 minutter

I Det Moderne Gennembrud kritiserede man især de tre K'er: kirke, klasse og køn. Man kritiserede kirkens magt i samfundet og begyndte at sætte spørgsmålstegn ved, om der virkelig ventede et paradis efter døden. Man kritiserede ulighed i samfundet og prøvede at forbedre arbejderklassens status og levevilkår. Og man begyndte at stille spørgsmål til, om kvinder virkelig var så forskellige fra mænd, eller om de måske skulle have samme rettigheder.

Med nutidens blikke skal eleverne i denne opgave forholde sig kritisk til samfundet og give stemme og plads til mennesker, der ikke er så synlige i den danske offentlighed. De skal producere statements og bannere. Eleverne kan finde inspiration i Kirstine Roepstorffs værk Desolation of the Beast (2002).

Stemmeret

30 minutter

Danmark bliver officielt et demokrati og får sin første grundlov i 1849. Det vil sige, at det ikke længere er kongen, der har den enevældige magt efter 1849, men at folketinget vælges demokratisk.

- Undersøg hvem der egentlig fik stemmeret i 1849. Hvem kunne stemme, og hvem kunne ikke? Hvornår fik kvinder stemmeret? Hvornår fik grønlændere stemmeret?
- Hvem har ret til at stemme i dag?

I SKAL BRUGE

- Computer med internet

Lav jeres egne bannere

2 lektioner

- Eleverne skal, i grupper på tre, agere talerør for de af byens borgere, som de ønsker at give særlig opmærksomhed. Det kunne fx. være småbørnsfamilier, butiksejere, pensionister, landmænd, hundeluftere etc.
- Det kan være lidt grænseoverskridende at interviewe/blive interviewet af folk, man ikke kender. Eleverne skal forberede sig godt, inden de rækker ud til folk.
- Tal sammen i klassen om hvordan man henvender sig til fremmede mennesker på en god måde? Hvad ønsker man at få svar på? Hvordan stiller man gode spørgsmål? etc.
- Du kan lade grupperne afprøve forskellige former for henvendelser: direkte interview, spørgeskema, afstemning etc.
- Eleverne researcher og indsamler oplysninger. Hvem ønsker de at repræsentere og give en stemme?
- Eleverne designer et banner, der repræsenterer de personer, og udvælger på vegne af personerne et udsagn de vil have ud i verden.
- Lad grupperne fremlægge deres arbejdsproces og bannere.
- Saml bannerne til et fælles flag og hæng det op i klassen eller i et af fællesarealerne på skolen.

I SKAL BRUGE

- Stof
- Nål
- Tråde
- Symaskine
- Maling
- Pensler
- Diverse materialer til udsmykning

Om SMK Connect

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modul-opbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA